

JÕULUPÜHADE ÖÖMISSA

(Esimene lugemine Js 9:1-3)

Lugemine prohvet Jesaja raamatust:

Rahvas, kes kõndis pimeduses, on suurt valgust näinud. Nende peale, kes elasid surmavarju maal, on valgus paistnud. Sina andsid neile suurema hõiskamise ja rohkendasid nende rõõmu. Nad rõõmustavad sinu palge ees, nii nagu ollakse rõõmsad lõikuse ajal ja rõõmustatakse saaki jagades. Sest ikke, mis teda rõhus, ja kepi tema turjalt – tema sundija vitsa – oled sina puruks murdnud nii nagu Midjani päevil. Sest laps on meile sündinud, Poeg on meile kingitud. Valitsus on pandud tema õlgadele ja temale on antud nimeks: Imeline Nõuandja, Vägev Jumal, Rahuvürst. Tema valitsus on suur ja rahul ei tule lõppu Taaveti trooni ja tema kuningriigi üle, et rajada ja kinnitada see õigluse ja jumalakartuse peale. Jah, Vägede Issanda ind teeb selle teoks nüüdsest peale ja igaveseks. See on Jumala Sõna.

(Vastulaul Ps 96:1.3. 4-5. 7-8. 9 –10ac R:7)

R: Täna on meile sündinud Lunastaja.

Laulge Issandale uus laul!

Laulge Issandale, kogu maailm!

Kuulutage rahvaste seas tema kirkusest,

kõikidele rahvastele tema imetegudest.

R:

Tõesti, Issand on suur ja kõrgeks kiidetav,

tema on kardetavam kõigist jumalaist,

sest kõik rahvaste jumalad ei ole jumalad,

kuid Issand on teinud taeva ja maa.

R:

Tunnistage Issandat, kõik rahvahõimud,

tunnistage Issanda au ja väge.

Tunnistage Issanda nime kirkust,

tooge ande tema õuedele.

R:

Kummardage Issandat pühas ehtes,
tema palge ees värisegu kõik maailm.
Kuulutage rahvastele: Issand on kuningas,
tema mõistab rahvaile kohut õiguse järgi.
R:

(Teine lugemine Tt 2:11-14)

Lugemine püha apostel Pauluse kirjast Tiitusele:

Jumala arm on ilmunud selleks, et kõik inimesed võiksid saada päästetud. Tema juhatab meid jätma maha jumalakartmatu elu ja selle maailma himud ning elama mõistlikult, õiglaselt ja jumalakartlikult, kui me ootame oma õndsas lootuses tõekssaamist – meie suure Jumala ja Lunastaja Jeesuse Kristuse auhiilguse ilmumist. Tema tõi iseenese ohvriks meie eest, et meid vabastada kõigest väärist ja puhastada meid enesele pärisrahvaks, kes oleks innukas tegema häid tegusid. See on Jumala Sõna.

(Salm enne evangeeliumi)

Halleluuja. Suur rõõm on kogu maailmas,
täna on meile sündinud Lunastaja, Jeesus Kristus. Halleluuja.

(Evangeelium Lk2:1-14)

Lugemine püha Luuka evangeeliumist:

Sel ajal sündis, et keiser Augustus andis käsu kõik oma riigi elanikud maksude pärast üle lugeda. See oli esimene üleskirjutamine Süüria maavalitseja Quiriniuse ajal, ja kõik läksid end kirja panema, igaüks oma linna. Sellepärast läks ka Joosep Galileamaalt, Naatsareti linnast, üles Juudamaale, Taaveti linna, mida hüütakse Petlemmaks, sest tema oli Taaveti soost ja kojast. Ta läks end kirja panema ühes oma kihlatud naisega, kes ootas last. Aga kui nad seal olid, jõudis kätte päev, mil Maarja pidi maha saama. Ja ta tõi poja ilmale, oma esimese lapse, mähkis ta mähkmetesse ja pani sõime, sest seal paigas polnud üheski majas nende jaoks ruumi. Seal lähedal olid karjased õitsil. Nad valvasid kordamööda oma karja. Ja Issanda ingel ilmus neile ja Issanda auhiilgus säras nende ümber. Nad olid täis kartust, kuid ingel ütles neile: “Ärge kartke! Sest vaata, ma kuulutan teile suurt rõõmu, mis on kogu rahvale: teile on täna Taaveti linnas sündinud Lunastaja – Jeesus Kristus. Ja see olgu teile märgiks: te leiate lapsukese sõimes magamas.” Ja äkitselt olid inglida

taevased väehulgad, kes kiitsid Jumalat lauluga: “Au olgu Jumalale kõrges ja maa peal rahu inimestele, kellest temal on hea meel.”

See on Issanda Sõna.

Sissejuhatus

Armsad õed ja vennad, nii kulgeb inimese elukaar. Kui ta on alles laps, siis ta usaldab, ning võtab kriitikata vastu kõike, mida ta näeb ja mida talle õpetatakse. Kui temast saab teismeline, siis ei taha ta enam kedagi usaldada, siis tundub talle, et ta lihtsalt juba teab kõik – ja just seetõttu on kavaldateel lihtne teda ninapidi vedada. Kolmekümneks eluaastateks on inimene juba piisavalt elu näinud, nii et ta hakkab kahtlema, kas ta ikka kõike teab ja kas saab maailmast õigesti aru; tema kindel teadmine asendub siis juba veidi kõikuva usuga. Neljakümneks eluaastates jääb aga sellestki usust järele vaid lootus – soovmõtlemine, mille teostumine pole eriti tõenäoline, kuid ihaldusväärne sellegipoolest. Kuuekümneseks saades ei jaks inimene enam uskuda, ega isegi looda enam mitte – ta vaid kahtseb ja vajab peamiselt üksnes lohutust. Pärast kaheksakümne sündimise päeva aga... noh, siis peab inimene lihtsalt olema vapper, sest vanadus ei ole nõrkadele.

Tegelikult aga võib elus paljugi ka teismoodi minna: mõne inimese raske elu kulgeb juba lapseeas vapruste tähe all; mõni jälle otsib terve eluaeg lohutust... ja palju on neidki, kes teavad kindlalt vaid üksnes seda, et neil pole millessegi uskuda ega millelegi loota. Kuid oma patte tuleb kahetseda kõigil, sest siis võime vähehaaval uuesti leida ka oma lootuse ja usu sellesse, et Jumal annab meile kord tagasi nii võime usaldada, kui ka teadmise, et me leiame lohutust ja pälvime oma vapruste eest igavese õndsuse.

Me loeme patutunnistuse...

Jutlus

Armsad õed ja vennad, aastal 336 sündis, et keiser Konstantinus andis käsu kõigile oma alamatele hakata Jeesuse sünni tähistama 25. detsembril. Teada on siiski, et see komme oli tolleks ajaks juba vähemalt üle saja aasta vana. Kuigi jõulupühade tähtsus oli kuni IX sajandini üpris tagasihoidlik, võrreldes Suure Reede ja Ülestõusmispühadega, on jõulud alati olnud ilu ja rõõmu aeg.

Kuid me võime endalt ka küsida, kas Jeesuse sündimise lugu on ilus lugu? Kahtlemata on selles seiku, mis võimaldavad maalida magusaid pildikesi, kus Jeesuse sõime ümbritsevad hirved ja põhjapõdrad lumises kuuselaanes – lastele meeldivad need pildid väga! Kuid täiskasvanud inimene kujutab end pigem ette Maarja ja Joosepi rollis, tunnetades nende ängistust. Juba varem varjas Jeesuse vanemate abielu kahtlusepilv: Joosep oli tahtnud lausa Maarja juurest salaja ära minna. Ja kui lapse sündimise ajaks ükski kohalik eluase Petlemas neid vastu ei võtnud, tuli improviseerida –

leida vähemalt mingi katus pea kohale, et vihm või lumi väikesele rännakul olevale perekonnale peale ei sajak.

Miks siis ei lubanud Jumal, kelle käes on kõik saatuse ohjad, oma pojal sündida paremasse aega, parematesse oludesse? Miks pidi tema elu lõppema ristisurmaga? Miks Jumalariigi maa peale ehitamine ei taha kuidagi õnnestuda?

Inimene on püüdnud maist heaoluriiki rajada ju küll. Üheks tuntuimaks näiteks sellest oli kommunismiidee, mille kohta hakati naljatades küsima, et kes selle ühiskonnakorra on välja mõelnud, kas teadlased või parteipoliitikud? Vastus kõlas, et need pidid kindlasti olema parteilased, sest teadlased oleksid kõigepealt loomkatsete teel järele proovinud, enne kui nad seda ideed inimeste peal rakendama hakkaksid.

Ja tõepoolest, teadlased ongi niisugust kommunistide ja sotsialistide poolt maalitud heaoluühiskonna pildikest kord loomade peal katsetanud. Nimelt korraldas ameerika etoloog ehk loomade käiumise uurija John B. Calhoun 1968. aastal eksperimendi "Universe 25". Valgete hiirte jaoks loodi ideaaltingimused, tõeliselt kommunistliku loosungi alusel, mis kõlab: igaltühet tema võimete kohaselt, igapäevaste vajaduste järgi. Hiirtele loodi paradiisilaadsed elutingimused: sobiv temperatuur ja külluses head toitu, piisavalt ruumi ja pesamaterjali. Neljast hiirtepaarist alanud ühiskond paljunes alguses jõudsasti, ning iga 55 päevaga loomakeste arv kahekordistus. Kõik elasid külluses ja muretult – kuid ometi oli juba veidi vähem kui aasta pärast märgata tagasilangust.

Miks? Põhjus selgus olema stressivabas elukeskkonnas, loomulike takistuste ja ohtude puudumises, mille tõttu hakkas hiirteühiskond looma ise kunstlikke probleeme. Kui välisvaenlast polnud, loodi vaenlane seespoolt. Kuna heades tingimustes elasid hiired kauem kui nad seda looduses teevad, siis tõrjusid vanemad olid kogu noorema põlvkonna reservaadi äärealadele. Noored isased kaotasid seeläbi instinkti kaitsta emaseid, ja nii pidid emased hakkama end ise kaitsma ning muutusid agressiivseteks – kuni selleni välja, et hakkasid lõpuks tapma oma järeltulijaid. Hoolimata sobiliku toidu küllusest tekkis kannibalism, kujunesid välja nn "ilusad hiired", kellel kadus huvi vastassoo vastu ja nad hoolitsesid päev läbi vaid oma kasuka eest. Viimane sotsialismihiir suri üksinduses eksperimendi 1780. päeval ehk veidi vähem kui viie aasta pärast, olles ümbritsetud täiusliku elukeskkonna ja lõppematute toiduvarudega. Väljaspool seda ideaalühiskonda aga, looduse julmas olelusvõituses, on hiired seevastu jätkuvalt väga elujõuline loomaliik.

Armsad õed ja vennad, kas halvad uudised saavad olla head uudised? Saavad küll, kui nad vastavad tõele. Esiteks võivad halvad uudised ära hoida pettuse ohvriks langemise, ja teiseks hoiatavad need meid liialt optimistlike ootuste eest, kui me loodame saavutada midagi liiga kiiresti ja liiga kergesti.

Kui arvestada, et inimese ja hiire geenid kattuvad 95% ulatuses, siis võime oletada, et ka inimeste puhul loob heaoluühiskond samamoodi uued, kunstlikud probleemid. Kui Jeesus sündis inimesena, siis ilmselt määras see tema saatuse ette juba algusest peale. Tema elu siin maa peal oleks kujunenud kurbmänguks ühel või teisel viisil ka siis, kui tema sündimise lugu oleks olnud probleemitu. Kuid me ei tohi jätta tähelepanuta, et just need 5 % gene, mis meid hiirtest eristavad – ja inimahvidega võrreldes vaid 1% – on inimese olemuse jaoks otsustavad.

Kristuse evangeelium, see tähendab rõõmusõnum, seisnebki ennekõike selles, et hoolimata kõigist takistustest läbi kogu inimese eluea, hoolimata sellest, et ta jõuab korduvalt pettuda nii oma teadmises kui usus, vaatamata sellele, et ta elab läbi lootusetuse ja lohutamatus faase, ei tohi ta kaotada vaprust! Vaprust eluraskustega silmitsi seista ning jääda kindlaks veendumusele, et meie kodu on taevas, kust me ootame vaga lootuse täitumist ning suure Jumala ja meie Päästja Jeesuse Kristuse kirkuse ilmumist. Amen.